

Algemene voorziening Schoon en Leefbaar huis

Augustus 2017

**Notitie algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis'
Augustus 2017
Gemeenten Elburg, Nunspeet en Oldebroek**

1. Inleiding

Simpel en snel de ondersteuning regelen die nodig is als het schoonhouden van het huis zelf of met hulp van de omgeving niet (meer) lukt. Geen onnodige bureaucratie en ondersteuning die snel van start kan gaan. Dat is wat de gemeenten Elburg, Nunspeet en Oldebroek voor hun inwoners willen regelen in de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis'. Deze notitie geeft antwoord op de vraag wat deze algemene voorziening inhoudt en hoe de gemeenten de voorziening willen vormgeven.

Geschiedenis

Medio 2015 is door de colleges van de gemeenten Elburg, Nunspeet en Oldebroek een notitie vastgesteld waarin besloten werd tot het opzetten van een algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis' in het kader van de Wmo 2015. Door het faillissement van TSN en in afwachting van uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) over onder andere een algemene voorziening is de uitvoering van dit besluit uitgesteld. In 2017 is de tijd rijp om uitvoering te geven aan het besluit van de genoemde colleges.

Leeswijzer

Eerst schetsen we het doel van de algemene voorziening. Daarna geven we een beschrijving van wat de algemene voorziening inhoudt. Daarna geven we de juridische, financiële en kwalitatieve kaders waarbinnen de algemene voorziening wordt opgezet. In de volgende paragraaf gaan we in op de risico's van de algemene voorziening. Tenslotte geven we een schets van het proces om de algemene voorziening operationeel te maken.

2. Doel en resultaat algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis'

Waarom een algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis'?

Met de invoering van de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis' biedt de gemeente haar inwoners een laagdrempelige mogelijkheid tot ondersteuning bij hun zelfredzaamheid. De Wmo 2015 heeft als doel het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie in de samenleving. De ondersteuning die daarvoor nodig is, moet zo dicht mogelijk bij de burger en in de eigen leefomgeving worden belegd. Als middel daarvoor noemt de Wmo 2015 het bevorderen van algemene voorzieningen.

Binnen dit kader zetten we de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis' op. Voor deze algemene voorziening zetten de gemeenten in eerste instantie HHT-middelen in. Het doel van deze HHT-middelen is het behoud van werkgelegenheid voor hulpen in de huishouding in loondienst. Daarmee dient de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis' een dubbel doel:

- Het op een laagdrempelige manier ondersteunen en bevorderen van de zelfredzaamheid van inwoners;
- Het zoveel mogelijk in stand houden van de werkgelegenheid op het gebied van hulp bij het huishouden.

*Wmo 2015, Art. 1.1.1:
Een algemene voorziening is een aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning.*

Beoogd resultaat

Het beoogde resultaat van de algemene voorziening is dat twee jaar na de start tenminste 75% van de inwoners die ondersteuning bij het huishouden nodig heeft, naar tevredenheid gebruikt maakt van de algemene voorziening en woont in een schoon en leefbaar huis.

Om dit te bereiken staat de algemene voorziening het eerste jaar open voor nieuwe cliënten, herindicaties en inwoners die vrijwillig over willen stappen. Na de evaluatie van het eerste jaar wordt bepaald hoe de inwoners die gebruik maken van de maatwerkvoorziening en in aanmerking komen voor de algemene voorziening, ook in kunnen stromen in de algemene voorziening. De verwachting is dat het volume van de maatwerkvoorziening zal afnemen naarmate de algemene voorziening groeit.

3. Beschrijving algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis'

In dit hoofdstuk beschrijven we wat de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis' inhoudt.

Wat is de algemene voorziening?

De algemene voorziening is een voorziening om op een simpele en laagdrempelige manier ondersteuning bij het huishouden te bieden aan inwoners die een lichamelijke beperking ervaren in het voeren van een huishouden. Het resultaat 'schoon en leefbaar huis' is bij de algemene voorziening leidend.

Samenvatting:

- *Resultaat 'schoon en leefbaar huis' is leidend.*
- *Inzet is afspraak tussen aanbieder en inwoner*
- *Inwoner heeft keuzevrijheid m.b.t. aanbieder*
- *Eigen betaling max. €5,- per uur*
- *Korting voor minima*
- *Lichte toegangstoets bij aanbieder*

In tegenstelling tot de maatwerkvoorziening, waarbij inwoners ondersteuning in 'uren' krijgen toegekend, gaat de algemene voorziening uit van het resultaat 'schoon en leefbaar huis'. De aanbieders garanderen een 'schoon en leefbaar huis' bij de deelnemers van de algemene voorziening. De aanbieder spreekt met de klant af welke inzet aan hulp bij het huishouden nodig is om het resultaat 'schoon en leefbaar huis' te behalen. Inwoners betalen €5,- per uur, de gemeente draagt de overige kosten. Voor bepaalde doelgroepen is een korting op de eigen betaling mogelijk. De gemeenten Elburg, Nunspeet en Oldebroek sluiten hiervoor een contract met aanbieders van Hulp bij het Huishouden en maken hierover resultaatafspraken.

Voor wie is de algemene voorziening?

De algemene voorziening is toegankelijk voor inwoners van de gemeenten Elburg, Nunspeet en Oldebroek die vanwege een (tijdelijke) lichamelijke beperking het huis niet meer zelf schoon kunnen houden. De inwoner die gebruik wil maken van de algemene voorziening kan dit ook niet met gebruikelijke hulp of met behulp van zijn omgeving oplossen. De persoon die gebruik wil maken van de algemene voorziening heeft zijn hoofdverblijf in de betreffende gemeente. De aanbieder toetst bij de aanmelding voor de algemene voorziening of bovengenoemde criteria van toepassing zijn.

Hoe werkt de toegang tot de algemene voorziening?

Op de website van de gemeente en het sociaal team staan de gecontracteerde aanbieders vermeld. Inwoners kunnen zich rechtstreeks melden bij de aanbieder van hun keuze. De aanbieder neemt een lichte toegangstoets af om te kijken of een inwoner in aanmerking komt voor de algemene voorziening en of deze voor de inwoner passend is. Binnen vijf werkdagen na de melding van een inwoner wordt de dienstverlening opgestart.

Als de inwoner aangeeft dat op welke manier dan ook de algemene voorziening niet toereikend is, dan verwijst de aanbieder de inwoner door naar de gemeente. Bij de gemeente vindt dan een breed onderzoek plaats en wordt samen gezocht naar een voor de inwoner passende oplossing. De mogelijkheid bestaat dat na het onderzoek blijkt dat de algemene voorziening alsnog een passende oplossing is. Als de algemene voorziening niet toereikend is, kan ondersteuning vanuit de maatwerkvoorziening 'schoon en leefbaar huis' worden geboden.

Wat betekent het resultaat een 'schoon en leefbaar huis'?

De aanbieder en de inwoner spreken samen af welke inzet nodig is om het resultaat 'schoon en leefbaar huis' te behalen. Een schoon en leefbaar huis betekent dat men gebruik moet kunnen maken van een schone woonkamer, als slaapvertrek in gebruik zijnde ruimtes, de keuken, sanitaire ruimtes, gang / trap en mogelijk andere noodzakelijk in gebruik zijnde ruimtes. Het huis dient

zodanig schoon te zijn dat een basishygiëne is geborgd, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen.

Dit resultaat wordt bereikt door een optelsom van:

- wat de inwoner zelf kan doen;
- wat de gebruikelijke hulp en de omgeving kan doen;
- de inzet van professionele ondersteuning door een gecontracteerde aanbieder.

De inzet van professionele ondersteuning door een gecontracteerde aanbieder bestaat uit het uitvoeren van huishoudelijk werk en indien nodig de verzorging van de maaltijd.

Onder de inzet van professionele ondersteuning door een gecontracteerde aanbieder wordt niet verstaan:

- Het uitvoeren van werkzaamheden buitenshuis (bijv. tuin verzorgen, ramen lappen aan de buitenkant).
- Verzorgen van de was; hiervoor is de collectieve was- en strijkservice beschikbaar.

Hoeveel hulp krijgt de inwoner?

Binnen de algemene voorziening 'schoon en leefbaar huis' staat het resultaat centraal. De aanbieder en inwoner maken aan de hand van bovengenoemde uitgangspunten afspraken over welke ondersteuning nodig is om het genoemde resultaat te behalen. Deze afspraken legt de aanbieder vast in het klantdossier van de inwoner. Als een inwoner niet tevreden is over het resultaat, dan gaat hij hierover in gesprek met de aanbieder. De aanbieder neemt maatregelen om het resultaat wél te behalen. Mocht dit gesprek onvoldoende opleveren, dan verwijst de aanbieder de inwoner naar de gemeente voor een gesprek.

Welke afspraak maken gemeenten en aanbieders?

Uit onderzoek is gebleken dat gemiddeld 105 uur per jaar (2 uur per week) hulp bij het huishouden voldoende is om genoemd resultaat te bereiken¹. De gemeenten Elburg, Nunspeet en Oldebroek stellen echter voor de algemene voorziening een gemiddelde inzet van 2,5 uur per week / per adres beschikbaar. De reden hiervoor is dat de algemene voorziening een laagdrempelige voorziening is en een passende oplossing moet bieden voor inwoners met verschillende soorten woningen en gezinssamenstellingen. Het is aan de aanbieder hoe deze inzet verdeeld wordt over het cliëntenbestand, als bij alle klanten maar het resultaat 'schoon en leefbaar huis' wordt behaald. Het aantal uren inzet kan per klant dus variëren, afhankelijk van de ondersteuning die nodig is om het resultaat te behalen. De gemeente betaalt de aanbieder een vast bedrag per adres dat gebruik maakt van de algemene voorziening. De eigen betaling van de klant is wél afhankelijk van het aantal uren geleverde ondersteuning.

Hoe werkt het eigen aandeel bij de algemene voorziening?

De gemeenten sluiten een contract met aanbieders van Hulp bij het Huishouden en betalen de aanbieders het overeengekomen tarief. Van de inwoners die gebruik maken van de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis' wordt een eigen aandeel gevraagd van € 5,- per uur. De inwoners ontvangen hiervoor rechtstreeks een factuur van de aanbieder.

Binnen de gemeenten Elburg, Nunspeet en Oldebroek komen groepen minima in aanmerking voor een korting op het eigen aandeel. In de gemeente Oldebroek betreft dit de volgende groepen:

- Groepen die een bijdrage krijgen op grond van de beleidsregel activiteiten bijdrage 2015 gemeente Oldebroek;
- Groepen die compensatie krijgen op grond van de beleidsregel compensatie meerkosten chronisch zieken en gehandicapten 2015;
- Groepen die compensatie krijgen op grond van de verordening individuele inkomenstoelag 2015;
- Groepen die kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen ontvangen.

¹ Zie Beleidsregel Maatschappelijke Ondersteuning 2015 gemeente Oldebroek

De hoogte van de korting op het eigen aandeel is € 5,-. Dit betekent per saldo dat genoemde groepen vrijgesteld zijn van de betaling van het eigen aandeel. Bij de evaluatie van de algemene voorziening na een jaar zal ook de kortingsregeling worden meegenomen.

De inwoner die gebruik wil maken van de korting op het eigen aandeel levert hiervoor een bewijs aan bij de aanbieder. De aanbieder bewaart dit bewijs in het klantdossier. De factuur van het bijbehorende adres wordt betaald door de gemeente.

Hoe verhoudt zich de algemene voorziening tot de maatwerkvoorziening?

Een algemene voorziening gaat voor een maatwerkvoorziening. Naast de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis' kent de gemeente Oldebroek een maatwerkvoorziening 'Schoon en leefbaar huis'. Als een klant aangeeft dat de algemene voorziening om welke reden dan ook niet passend is, kan hij hiervan een melding doen bij de gemeente. Samen met de gemeente bekijkt de inwoner welke ondersteuning wél passend is. In dit onderzoek kan de mogelijkheid van de maatwerkvoorziening worden meegenomen.

Om verwarring te voorkomen is gelijktijdig gebruik van de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis' en de maatwerkvoorziening 'Schoon en leefbaar huis' niet mogelijk. Inwoners maken óf gebruik van de algemene voorziening, óf ze maken gebruik van de maatwerkvoorziening.

Wanneer gaat de algemene voorziening van start?

De algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis' is naar verwachting vanaf het eerste kwartaal van 2018 beschikbaar. Vanaf dat moment zullen de nieuwe cliënten en de inwoners van wie de indicatie afloopt, zoveel mogelijk instromen in de algemene voorziening.

Wat vragen we nog meer van aanbieders?

We vragen de aanbieders een bijdrage te leveren aan Social Return on Investment (SROI). Via het bestek van de inkoop van de algemene voorziening wordt hier concreter vorm aan gegeven.

4. Kaders

Dit hoofdstuk gaat in op de juridische, financiële en kwalitatieve kaders waarbinnen de algemene voorziening wordt opgezet.

Juridisch kader

De algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis' krijgt vorm onder de Wmo 2015. Op grond van art. 2.2.3 Wmo 2015 bevorderen en treffen de colleges van de gemeenten algemene voorzieningen. In de gemeentelijke verordeningen maatschappelijke ondersteuning en besluiten maatschappelijke ondersteuning wordt vastgelegd op welke manier en welke hoogte het eigen aandeel van de inwoner aan de algemene voorziening wordt vastgesteld.

Uit jurisprudentie blijkt dat algemene voorzieningen onder de Wmo aan een aantal voorwaarden moet voldoen. In grote lijnen gaat het om de volgende voorwaarden:

- Voor een algemene voorziening HH in het kader van de Wmo 2015 moet een gemeente contracten afsluiten met aanbieders.
- Bij een melding bij de gemeente moet de gemeente individueel onderzoek doen of de voorziening financieel haalbaar is voor de cliënt. Bij directe melding bij een aanbieder volstaat een lichte toegangstoets.
- De hoogte van het eigen aandeel moet door de gemeenteraad in de Wmo-verordening worden vastgesteld.

Met deze voorwaarden uit de jurisprudentie is in de opzet van de algemene voorziening rekening gehouden. In bijlage 2 bij dit document is een meer uitgebreide toelichting opgenomen.

Financieel kader

In 2015 en 2016 heeft het rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor hulp bij het huishouden. Deze middelen heten Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT). Deze middelen zijn binnen de gemeenten Elburg, Nunspeet en Oldebroek gereserveerd voor de opzet van de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis'. Voor de gemeente Oldebroek gaat het om een bedrag van €277.624,- voor 2015 en € 277.624,- voor 2016. Vanaf 2017 is er geen aparte HHT-regeling meer, maar maakt de regeling

onderdeel uit van de integratie-uitkering Wmo/huishoudelijke hulp². Eén van de doelen van deze middelen was om de werkgelegenheid van hulpen in de huishouding in loondienst te behouden. In de gemeenten Elburg, Nunspeet en Oldebroek worden de gereserveerde middelen HHT nu ingezet voor de opzet van de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis'.

Vooralsnog zijn de middelen vanuit de HHT toereikend om de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis'. Wellicht is het in de toekomst nodig het eigen aandeel van inwoners die gebruik maken van de algemene voorziening te verhogen. Dit sluit aan bij de eigen regie en eigen verantwoordelijkheid van inwoners, ook in financieel opzicht. De inzet van een algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis' betekent ook toegroeien naar een veranderende situatie: inwoners zijn en voelen zich verantwoordelijk voor de huishoudelijke taken.

Daarnaast is de verwachting dat door het inzetten van de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis' het volume van de maatwerkvoorziening 'Schoon en leefbaar huis' af zal nemen. Hierdoor komen financiën vrij voor de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis'.

De tariefstelling voor aanbieders van de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis' sluit aan bij de tariefstelling voor aanbieders van de maatwerkvoorziening 'Schoon en leefbaar huis'. In het tweede kwartaal 2017 is een onafhankelijk kostprijsonderzoek gedaan onder aanbieders uit de regio Noord Veluwe³. Dit onderzoek vormt belangrijke input voor de definitieve vaststelling van de tarieven voor 2018.

Kwaliteitskader

Voor de algemene voorziening 'Schoon en leefbaar huis' gelden dezelfde kwaliteitseisen als voor de maatwerkvoorziening 'Schoon en leefbaar huis'. Met het bestek van de inkoop van de algemene voorziening sluiten de gemeenten aan bij het bestek van de inkoop van de maatwerkvoorzieningen Wmo 2015 in ISNV-verband.

Daarnaast is er de mogelijkheid om vanuit de gemeenten steekproefsgewijze controles te houden om de kwaliteit en uitvoering van de algemene voorziening te toetsen. Aanbieders verbinden zich bij het aangaan van een contract aan de eisen zoals gesteld in het inkoopdocument.

5. Risico's

In onderstaande tabel is een overzicht van de risico's en bijbehorende maatregelen opgenomen.

Risico	Maatregel
Algemene voorziening voldoet niet aan eisen jurisprudentie	Bij de herziening van het plan uit 2015 zijn de uitspraken van de CRvB meegenomen. De handreikingen uit het rapport ' <i>Wmo 2015 in uitvoering, Passend en onderbouwd (lokaal) beleid voor hulp bij het huishouden</i> ' zijn verwerkt in de voorliggende notitie. Daarnaast is het onderzoek in opdracht van de gemeente Utrecht ' <i>Normering van de basisvoorziening Schoon Huis</i> ' als uitgangspunt genomen. In NEO-verband is de notitie juridisch getoetst en akkoord bevonden. In bijlage 2 bij dit document is een meer uitgebreide afweging opgenomen.
Uitvoering algemene voorziening is kwalitatief onvoldoende	De inkoop van de algemene voorziening sluit aan bij het bestek van de inkoop van de maatwerkvoorzieningen Wmo in ISNV-verband. In dit bestek is uitgebreid aandacht voor de borging van kwaliteit. Daarnaast kan de toezichthouder Wmo ingezet worden voor toezicht op een algemene voorziening.
Invoering algemene voorziening zorg voor onrust	De algemene voorziening wordt geleidelijk ingevoerd. Nieuwe cliënten en inwoners van wie de indicatie afloopt, zullen worden

² Bron: www.vng.nl

³ Zie rapport 'Kostprijsonderzoek Wmo regio Noord Veluwe en Zeewolde', Berenschot, juli 2017

en onduidelijkheid onder inwoners	toegeleid naar de algemene voorziening. Er zal geen algemene herindicatieronde worden uitgevoerd. Hierover zal duidelijk worden gecommuniceerd via de gemeentelijke communicatiekanalen.
-----------------------------------	--

6. Proces

Wat	Wie	Wanneer
Plannen (her)toetsen - Beleidstoets - Adviesraad - Consulents - Aanbieders	NEO-beleidscrew	Q3 2017
Bestek actualiseren	NEO-inkoop	Q3 2017
Verordening aanpassen i.v.m. eigen bijdrage / eigen aandeel	NEO-beleidscrew	Q3 2017
Inkopen algemene voorziening	NEO-beleidscrew + inkoop	Q3 en 4 2017
Communicatie - Inwoners - Intern	NEO-beleidscrew	Q4
Start algemene voorziening	Aanbieders	Q1 2018